

EEN VIJFTIGJARIGE: „ELSEVIER'S MAANDSCHRIFT”

DOOR JOHANNES TIELROOY

I

MEER dan vijftig jaar geleden is de conceptie geschied. Het was dengeen die later in uitgeverskringen „de oude heer Robbers” genoemd zou worden en die meer algemeene bekendheid zou verwerven als de vader van Herman Robbers, in zaken goed gegaan. Nog vóór het midden van de negentiende eeuw geboren, was hij eerst boekhandelaar en later de ziel van een belangrijk uitgeversbedrijf geworden. Toen is het idee bij hem opgekomen. Hij was in de kracht van zijn leven en hij wilde iets nieuws ondernemen. Er kwamen hem buitenlandsche geïllustreerde tijdschriften onder de oogen, die hij las en waardeerde; hij wist dat publicaties als *Velhagen und Klasings Neue Monatshefte*, *Harper's Monthly Magazine* en de *Revue illustrée* den landen van herkomst eer aandeden en hij overwoog dat wijzelf zulke bladen in ons land ook konden hebben. Hij zou er een stichten. Het zou, als alles goed ging, een eer voor Nederland worden en het zou ook voordeelig kunnen blijken.

Zoo is op 1 Januari 1891 *Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift* ter wereld gekomen. Er ging een prospectus in zee, welks eerste bladzijde de lezer hiernevens gereproduceerd vindt. Men mag zeggen dat het geschikt was indruk te maken en dat de symboliek van de teekeningen die het versierden, grootendeels van zeer sprekenden aard was. De Griekschachtige dame die, op de voorpagina, iets grift in een boek dat opengeslagen op haar knieën ligt, is klaarblijkelijk de Muze der Geschiedenis; en wanneer wij op de tweede bladzijde de gulle vormen van een Indonesische voor ons zien en op de derde het eene jongmensch met een lier in de handen zich op een fiets in evenwicht zien houden, terwijl het andere, uitgedost met een zwierige das en een hoogen hoed, op een potlood staat te zuigen — welnu, dan is het duidelijk, niet waar? Dan konden de intekenaars opstellen over Indische en andere wetenswaardigheden, benevens gedichten en producten der beeldende kunsten, subsidiair beschouwingen hierover, van het nieuwe tijdschrift verwachten. Zoo was het dan ook. Men zou romans, novellen en poëzie verschaffen, men zou levensbeschrijvingen van beroemde Nederlanders „of van uitstekende tijdgenooten